

جوانان را بهتر ببینیم

امروز سومین روز از هفته جوان و روز جوان است، روز افرادی که 31.5 درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، دیروز معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان به همین مناسبت در سخنرانی پیش از خطبه‌های نمازجمعه به مشکلات آنها اشاره کرد و گفت: سلامت، آموزش، اشتغال، مسکن، ازدواج و تحکیم خانواده از عمده مسائل این گروه است.

امروز سومین روز از هفته جوان و روز جوان است، روز افرادی که 31.5 درصد جمعیت کشور را تشکیل می‌دهند، دیروز معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان به همین مناسبت در سخنرانی پیش از خطبه‌های نمازجمعه به مشکلات آنها اشاره کرد و گفت: سلامت، آموزش، اشتغال، مسکن، ازدواج و تحکیم خانواده از عمده مسائل این گروه است. نکته اینجاست که اراده و مدیریت راهبردی مشخصی برای حل آنها خیلی وجود ندارد.

شغل، مسکن، ازدواج و آسیب‌هایی اجتماعی مانند طلاق و اعتیاد دغدغه‌هایی است که تمامی اقشار جامعه از آن به عنوان مشکل جوانان یاد می‌کنند، بنابراین در هفته و روز جوانان شنیدن این نکات از زبان مسئولانی که عهده‌دار سر و سامان دادن به اوضاع جوانان هستند، نمی‌تواند پاسخ مناسبی به انتظارات جوانان و خانواده‌های آنها باشد. نکته اینجاست که آنها در کنار هشدارهای لازم در این باره باید فراتر از کارشناس عمل کرده و به فکر عملی کردن راهکارها نیز باشند.

به گزارش ایسنا، محمود گلزاری دیروز در سخنرانی پیش از خطبه‌های نمازجمعه تهران با اشاره به برنامه‌های دولت برای جوانان تصریح کرد: برنامه‌های دولت ندیدن جوان یا جوان‌هراسی نیست، بنابراین سیاست ما این نیست که بخواهیم جوان را سرکش و عصیانگر و مخالف ببینیم و سیاست محدود کردن را برایشان در پیش بگیریم اما نکته اینجاست که در کشورمان تاکنون به جوان به عنوان مشکل نگاه شده و هیچ وقت برای بهره‌بردن از توانمندی و نیروی آنها برنامه مشخصی اجرایی نشده است.

غلامرضا قاسمی کبریا، مدرس دانشگاه و جامعه‌شناس در گفت‌وگو با جام جم در این باره افزود: ما برای حل مشکل جوانان سازمان و وزارتخانه تشکیل می‌دهیم، اما این کارها با توجه به حل مشکل صورت نمی‌گیرد.

وی با اشاره به تشکیل وزارت ورزش و جوانان برای حل مشکل جوانان عنوان کرد: باید از مدیران این وزارتخانه پرسید بعد از تشکیل شدن این وزارتخانه کدام ورزش کشور پیشرفت چشمگیری داشته درحالی که بخش جوانان، معاونت کوچکی در این وزارتخانه است؛ بنابراین می‌توان گفت تشکیل این وزارتخانه کمکی به حل مشکل جوانان نکرده است.

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان درباره عمده‌ترین مسائل جوانان از نگاه دولت نیز ابراز کرد: مهم‌ترین مساله جوانان ما بحث سلامت، آموزش، اشتغال، مسکن، ازدواج، تحکیم خانواده، توجه به سبک زندگی ایرانی - اسلامی، غنی کردن اوقات فراغت و مشارکت جوانان در فعالیت‌های اجتماعی است.

راهکارها عملی نمی‌شود

عبدالرضا عزیزی، رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس در گفت‌وگو با جام جم درباره راهکارهایی که برای حل مشکل جوانان تا به حال ارائه شده است، افزود: در مورد ازدواج جوانان طرح دوفوریتی ارائه کردیم برای آخرین طرح نیز 233 امضا جمع کردیم تا 500 میلیون دلار از صندوق توسعه ملی به صندوق مهر امام رضا داده شود تا جوانان وام ازدواج بگیرند. می‌خواستیم سرعت پرداخت وام و میزان آن افزایش پیدا کند، اما در صحن علنی یک فوریت آن به دشواری رای آورد و به همین دلیل بایگانی شد. بنابراین می‌توان گفت اراده‌ای به معنای واقعی برای حمایت از جوانان وجود ندارد؛ زیرا بیش از 200 نماینده طرحی را امضا کرده، اما در صحن علنی به آن رای نمی‌دهند نشان دهنده این نکته است که نمایندگان مجلس برای حمایت از جوانان اراده محکمی ندارند.

وی ادامه داد: در مورد اشتغال جوانان نیز دولت امسال یک هزار میلیارد تومان از محل هدف‌مندی یارانه‌ها به این امر اختصاص داده و 3000 میلیارد تومان نیز کمیسیون اجتماعی با تأیید مجلس به آن اضافه کرد و اعتبار اشتغال به 4000 میلیارد تومان رسید بنابراین اکنون دولت باید این قانون را اجرایی کند، اما در حالی که بیش از دو ماه از سال 94 می‌گذرد، هیچ پرداختی صورت نگرفته است.

گلزاری درباره جایگاه جوانان و مطالبات آنان در بودجه سال 94 نیز یادآور شد: خوشبختانه در برنامه بودجه 94 رقم قابل توجهی برای اشتغال و استخدام فارغ‌التحصیلان در نظر گرفته شده است و در تبصره 4 و 5 ماده 20 این بودجه نیز تمهیداتی درباره مسکن زوج‌های جوان اندیشیده شده است.

وی درباره نحوه اجرای برنامه‌های دولت برای جوانان، خاطرنشان کرد: معتقدیم که باید در این زمینه آرام، اما عمیق قدم برداریم. ما نمی‌خواهیم در این حوزه‌ها برنامه‌های رد و برقی اجرا کنیم و تمام شود.

معاون ساماندهی امور جوانان وزارت ورزش و جوانان درباره مهم‌ترین آسیب‌هایی که جوانان را تهدید می‌کند نیز خاطرنشان کرد: سوءمصرف مواد مخدر، تصادفات رانندگی و اضافه وزن جزو مواردی است که برایشان برنامه ریزی شده است. نکته

اینجاست که این مشکلات جوانان بدرستی برطرف نشود میزان آسیب های اجتماعی مانند اعتیاد و طلاق بالا خواهد رفت. رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با بیان این که هنوز برای حل مشکلات جوانان اندر خم یک کوچه ایم، عنوان کرد: همه از جوانان حرف می زنند، اما هیچ چیز به نفع آنها عملی نمی شود. به گفته عزیزی، برای حل مشکل مسکن جوانان نیز طرح مسکن مهر ارائه شد، اما راه به جایی نبرد.

جوانان در دوران تغییر

به اعتقاد جامعه شناسان اکنون در دوره انتقال و تغییر عصر کشاورزی و صنعت به الکترونیک قرار داریم و چنانچه این تغییر بدرستی مدیریت نشود، قطعا با مشکلات زیادی روبه رو خواهیم شد؛ زیرا تحت تاثیر این تغییرات آداب، رسوم و سبک زندگی در حال تغییر است و اگر این روند هدایت نشود در بخش کارکرد، روش، برنامه و تولید آسیب جدی خواهیم دید؛ زیرا نیروی فعال و تاثیرگذار یعنی جوانان بیشتر از دیگر افراد جامعه تحت تاثیر این تغییر قرار گرفته اند.

قاسمی کبریا، مدرس دانشگاه و جامعه شناس در این باره عنوان کرد: تجمع عمده جوانان یعنی نیروی کار، تولید و انتقال دهنده رسوم جامعه در فضای مجازی سبب شده آنها به نحوی مدیریت جامعه را در دست بگیرند، اما در این میان تعادل به هم خورده است؛ زیرا این افراد بدرستی نکات لازم را فرا نگرفته اند، اما جامعه را هدایت می کنند، در نتیجه این وضع سبب شده از نتیجه فاصله گرفته و با مشکلاتی مانند بحران اشتغال و مسکن روبه رو باشیم.

اما با توجه به این که منابع کشور تغییر زیادی نکرده باید اعتراف کرد که در حوزه مدیریت راهبردی با مشکل روبه رو هستیم، نکته اینجاست که دوران تغییر به چند سال اخیر نیز محدود نمی شود و مدت هاست آغاز شده، اما برخی مدیران نتوانسته اند جنبش بزرگ تحول را بدرستی ببینند، در نتیجه به آن تسلط نداشته و نمی توانند آن را هدایت کنند.

وی خاطرنشان کرد: اکنون تمامی جوانان بدون مسکن نمانده اند، اما نحوه مدیریت جامعه به شکلی است که در خانه ها خانواده تشکیل نمی شود، افزون بر این جنس های مخالف نیز باهم رابطه دارند، اما ارتباط آنها منجر به ازدواج نمی شود یا بیشتر جوانان به شکلی مشغول کار هستند، اما فعالیت آنها را نمی توان اشتغال فردی دانست. باید تاکید کرد تمامی این مشکلات به مدیریت اشتباه برمی گردد.

جای خالی مدیریت راهبردی

برای رفع مشکل جوانان مسئولان وزارت ورزش و جوانان باید اهداف راهبردی مشخص کنند، اما آنها چنین اهدافی ندارند تا جوانان خود را با آن تطبیق دهند.

در بخش مدیریت فرهنگی نیز باید یادآور شد هدف راهبردی وجود ندارد، چون سبک زندگی اکنون به گونه ای است که چشم و همچشمی به اوج خود رسیده و ازدواج های آسان تقریباً بی معنی شده است، مثلاً بیشتر خانواده ها انتظار دارند جوانان در شروع زندگی از تمامی امکانات برخوردار باشند. افزون بر این جوانان با هزار مشقت ازدواج می کنند، اما ازدواج شان دوام نمی آورد، چون برای ازدواج آگاهانه برنامه مناسبی در کشور اجرا نشده است.

باید تاکید کرد مسائل جوانان با اندکی اراده و توجه قابل حل است، زیرا تجربه ثابت کرده هرگاه مسئولان فراتر از مقام وعده و بیان دغدغه ها فراتر رفته اند مشکلات برطرف شده است؛ برای نمونه چنانچه تصمیم های قاطعی مانند راهکارهایی که سبب تحول نظام سلامت شد برای جوانان نیز به کار گرفته شود، می توان به حل مشکلات آنها امیدوار بود.

مهارت؛ گمشده بازار کار

مشکل اشتغال جوانان موضوعی است که فقط به دولت مربوط نمی شود، زیرا در این بین جوانان و خانواده هایشان نیز نقش دارند. در شرایط کنونی کشور افراد با توجه به مهارت استخدام شده، براساس مدرک تحصیلی حقوق گرفته و با توجه به شخصیتشان شغل خود را حفظ می کنند.

نکته اینجاست که چنانچه تمرکز جوانان و خانواده هایشان به مهارت آموزی باشد جوانان خیلی راحت جذب بازار کار می شوند. رواج مدرک گرایی در کشور سبب شده خانواده و جوانان درک درستی از شرایط بازار کار نداشته باشند به همین دلیل این تصور در آنها ایجاد می شود که هر چه مدرک تحصیلی بالاتری داشته باشند، فرصت های شغلی بهتر و بیشتری در انتظار آنهاست، اما واقعیت این است که با بالا رفتن مدرک تحصیلی توقع شخص نیز بالا رفته و راضی به قبول هر شغلی نمی شود.

باید یادآور شد برای کسب و کار موفق حتماً نباید تحصیلات عالی داشت، در واقع بسیاری از جوانان از این نکته غافل شده اند که تحصیل باید در کنار حرفه و پیشه آنها باشد نه این که آنها را از مسیر پیشرفت و زندگی خارج کند. برای نمونه اکنون بسیاری از جوانان به دلیل تحصیل در مقاطع ارشد و دکتری راضی به انجام کارهای تولیدی نمی شوند.

پیمان صالحی، رئیس مرکز طرح های کلان ملی فناوری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در گفت و گو با جام جم در این باره اظهار کرد: در کشور ما افراد فکر می کنند برای صاحب شغل شدن فقط مدرک نیاز است، اما باید یادآور شد مدرک تحصیلی کافی نیست، چون برای جذب شدن در بازار کار شخص باید صلاحیت حرفه ای خود را ثابت کند.

صالحی عنوان کرد: صلاحیت حرفه ای حلقه مفقوده بازار کار است و در شرایط فعلی این صلاحیت با آزمون و خطا حاصل می شود.

این در حالی است که مسئولان باید با برنامه ریزی آینده بازار کار را نیز پیش بینی کنند، برای نمونه باید مشخص کرد که در آینده چه شغل هایی مورد نیاز کشور است یا چه شغل هایی منسوخ خواهد شد به این شکل جوانان و خانواده های آنها قادر خواهند بود با توجه به علایق و استعداد هایشان مهارت کسب کرده و دغدغه کمتری برای یافتن شغل داشته باشند.

مهدی آیینی - گروه جامعه